

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН“
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол № 11 от 25.04.2024 г.):

Приета от КС (протокол № 8 от 11.04.2024 г.):

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Д. Георгиева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „РЕГУЛИРАНЕ И НАДЗОР НА ФИНАНСОВИЯ СЕКТОР“

ЗА СПЕЦ: „Финанси“;

ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 45 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ	ОБЩО (часове)	СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ, т.ч.:		
ЛЕКЦИИ	30	2
УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	15	1
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	135	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Недялко Вълканов)

2.
(гл. ас. д-р Пламен Джапаров)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (доц. д-р Стоян Киров)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината създава познания в областта на регулациите и надзорната дейност във финансовия сектор. В лекционния курс се формират знания за спецификите на финансовото регулиране, регулаторната инфраструктура и инструментариум, съвременните подходи за макропруденциално регулиране. Студентите се запознават с глобално възприетите стандарти за минимален капитал, ликвидност и платежоспособност, както и регулациите за противодействие на специфични операционни рискове. Поставя се акцент върху единната европейска система за финансов надзор и надзорните правомощия в рамките на Европейския банков съюз.

Учебният материал формира умения за познаване същността на финансовото регулиране, видовете финансови регулации и инструменти за осъществяване на надзорна дейност, компонентите на мрежата за финансова сигурност, спецификите на микро- и макропруденциалното регулиране, глобалните регулаторни стандарти, както и със съвременните предизвикателства и посоки за развитие на финансовия надзор.

Дисциплината подпомага формирането на предприемачески и граждански компетентности в сферата на финансовия надзор, обогатявайки цялостната им квалификация и експертиза, получени по време на тяхното обучение.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ФИНАНСОВО РЕГУЛИРАНЕ И ИКОНОМИЧЕСКА СТАБИЛНОСТ		3	1	
1.1.	Предпоставки за регулиране на финансовия сектор			
1.2.	Същност, специфики и цели на финансовото регулиране			
1.3.	Мрежа за финансова сигурност			
1.4.	Защита на потребителите на финансови продукти			
ТЕМА 2. РЕГУЛАТОРНА ИНФРАСТРУКТУРА		3	2	
2.1.	Компоненти на регулаторната инфраструктура			
2.2.	Функционална класификация на финансовите регулации			
2.3.	Базисен регулаторен инструментариум			
2.4.	Институционален дизайн на финансовите регулатори			
ТЕМА 3. СИСТЕМЕН РИСК И ФИНАНСОВО РЕГУЛИРАНЕ		3	1	
3.1.	Поуките от глобалната финансова криза (2007-2008 г.)			
3.2.	Новата значимост на системния риск			
3.3.	Системно значими финансови институции			
3.4.	Глобални системно значими финансови институции - класация на Съвета за финансова стабилност.			
3.5.	Критерии на Европейския съвет за системен риск за системна значимост			
ТЕМА 4. МАКРОПРУДЕНЦИАЛНО РЕГУЛИРАНЕ		3	2	
4.1	Регулиране на микро и макроравнище			
4.3.	Същност на макропруденциалното регулиране			
4.4.	Стрес тестове			

ТЕМА 5. БАЗЕЛСКИ СТАНДАРТИ ЗА МИНИМАЛЕН КАПИТАЛ И ЛИКВИДНОСТ		3	1	
5.1.	Еволюция на базелските капиталови стандарти.			
5.2.	Капиталовото споразумение „Базел 3“.			
5.3.	Европейска капиталова директива.			
5.4.	Капитал от първи и втори ред и капиталови буфери.			
5.5.	Коефициент за ливъридж.			
5.6.	Коефициенти за ликвидност.			
5.7.	Преход към Базел 4.			
ТЕМА 6. РЕГУЛАЦИЯТА „ПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТ 2“		3	2	
6.1.	Пруденциален режим застрахователните и презастраховател-			
6.2.	Рисково базиран подход за изчисляване на капитала			
6.3.	Надзорен преглед			
6.4.	Изисквания за отчетност и прозрачност			
ТЕМА 7. РЕГУЛИРАНЕ НА ТЪРГОВИЯТА С ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ		3	1	
7.1.	Глобалната финансова криза от 2007-2008 г. и регулаторният			
7.2.	Регулиране на сенчестото банкиране			
7.3.	Ограничения при търговията с високорискови финансови ин-			
7.4.	Регулациите MiFID 2, MAR, UCITS 5, EMIR.			
ТЕМА 8. РЕГУЛИРАНЕ НА ПЛАТЕЖНИТЕ СИСТЕМИ И ИНСТИТУЦИИ		3	2	
8.1.	Европейската платежна директива PSD			
8.2.	Надзор от ЕЦБ над системно значимите платежни системи			
8.3.	Платежен надзор от страна на БНБ			
ТЕМА 9. ЕВРОПЕЙСКА СИСТЕМА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР		3	1	
9.1	Единен надзорен механизъм в ЕС			
9.2	Европейски банков съюз			
9.3	Единен механизъм за реструктуриране на кредитни инсти-			
9.4.	Европейски съвет за системен риск (ESRB)			
9.5.	Европейски банков орган (ЕВА)			
9.6.	Европейския орган за застраховане и професионално пенси-			
9.7.	Европейския орган за ценни книжа и пазари (ESMA)			
ТЕМА 10. САМОРЕГУЛИРАНЕ ВЪВ ФИНАНСОВИЯ СЕКТОР		3	2	
10.1.	Аргументи „за“ и „против“ саморегулацията във финансовия			
10.2.	Саморегулаторни практики и равнища на саморегулация			
10.3.	Бизнес етика и корпоративна социална отговорност			
10.4.	Професионално-етични кодекси и механизми за докладване			
10.5.	Директива за защита на лицата, подаващи сигнали за неред-			
Общо:		30	15	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Междинен тест	1	20
1.2.	Практически казус	1	20
1.3.	Индивидуален проект	1	20
Общо за семестриалното оценяване:		3	60
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит (комбиниран тест с отворени и затворени въпроси)	1	75
Общо за сесийното оценяване:		1	75
Общо за всички форми на контрол:		4	135

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Вълканов, Н. (2019). Compliance в помощ на финансовото регулиране, Варна: Наука и икономика.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Вълканов, Н. (2018). RegTech и SupTech - високотехнологичните иновации в сферата на финансовото регулиране // Известия на Съюза на учените - Варна. Серия „Икономически науки“, бр 7, т. 2, с. 44-54.
2. Георгиев, Л. Н. Вълканов. (2014). Финансово посредничество, Трето допълнено и преработено издание, ИК „Стено“, Варна.
3. Andenas, M., Chiun, Ir. (2013). The Foundations and Future of Financial Regulation: Governance for Responsibility.
4. Cargill, Th. (2017). The Financial System, Financial Regulation and Central Bank Policy. Cambridge University Press.
5. Llewellyn D. (2010). Post Crisis Regulatory Strategy: A Matrix Approach. SUERF/Central Bank and Financial Services Authority of Ireland, Conference, Dublin.
6. Mishkin, Fr. (2014). The Economics of Money, Banking, and Financial Markets: Eleventh Edition. Pearson Education Limited.
7. The Oxford Handbook of Financial Regulation (2015), Edited by N. Moloney, E. Ferran and J. Payne. Oxford University Press.

Април 2024 г.